

**Karolinska
Institutet**

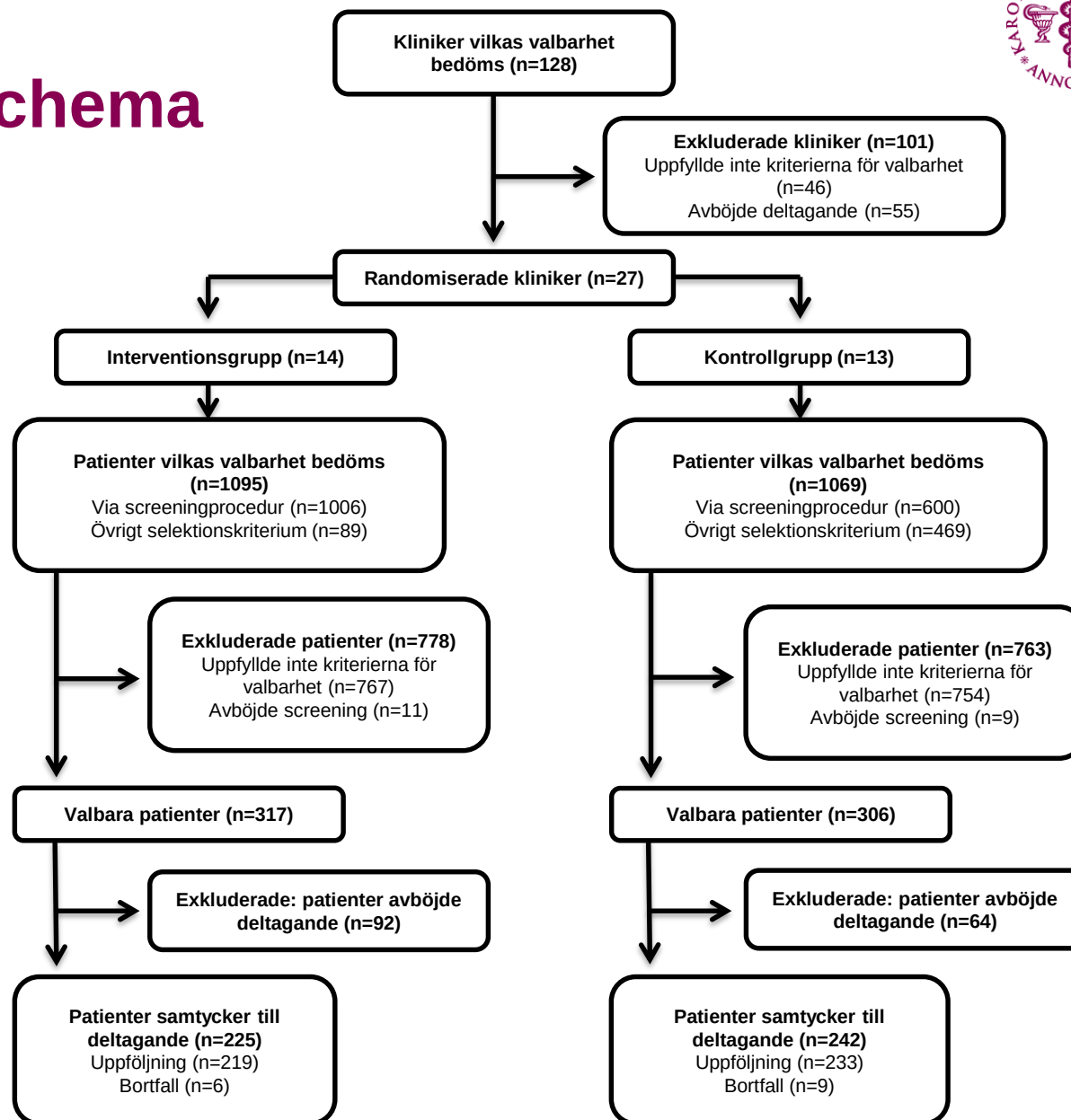
Utvärdering av *Enkla råd* inom tandvård

Samtal om Tobak Räddar Liv

Stockholm, 25 November

Suvi Virtanen | suvi.virtanen@ki.se

Metod: flödesschema

Egenskaper hos deltagande patienter

		Kontroll (n=242)	Intervention (n=225)	Samtliga	p-värde (2-sidig)
Kön	Kvinna	84 (34,7 %)	87 (38,7 %)	171 (36,6 %)	.375 ^a
n (andel)	Man	158 (65,3 %)	138 (61,3 %)	296 (63,4 %)	
Ålder	18–29	44 (18,2 %)	55 (24,4 %)	99 (21,2 %)	.486 ^a
n (andel)	30–39	27 (11,2 %)	26 (11,6 %)	53 (11,3 %)	
	40–49	53 (21,9 %)	50 (22,2 %)	103 (22,1 %)	
	50–59	68 (28,1 %)	55 (24,4 %)	123 (26,3 %)	
	60+	50 (20,7 %)	39 (17,3 %)	89 (19,1 %)	
Medelvärde (SD)		47,07 (14,83)	43,95 (14,87)	<u>45,57 (14,91)</u>	.024 ^b
Utbildning	Förgymnasial	51 (23,6 %)	39 (18,6 %)	90 (21,1 %)	.444 ^a
n (andel)	Gymnasial	128 (59,3 %)	133 (63,3 %)	261 (61,3 %)	
	Eftergymnasial	37 (17,1 %)	38 (18,1 %)	75 (17,6 %)	
Sysselsättning	Anställd	135 (59,7 %)	145 (65,3 %)	280 (62,5 %)	.474 ^a
n (andel)	Företagare	22 (9,7 %)	19 (8,6 %)	41 (9,2 %)	
	Arbetar inte	69 (30,5 %)	58 (26,1 %)	127 (28,3 %)	
Civilstånd	Ogift	113 (50,4 %)	125 (55,8 %)	238 (53,1 %)	.655 ^a
n (andel)	Gift	84 (37,5 %)	72 (32,1 %)	156 (34,8 %)	
	Skild/separerad	20 (8,9 %)	19 (8,5 %)	39 (8,7 %)	
	Änka/änkling	7 (3,1 %)	8 (3,6 %)	15 (3,3 %)	
Kronisk sjukdom	Nej	153 (68,3 %)	161 (71,6 %)	314 (69,9 %)	.452 ^a
n (andel)	Ja	71 (31,7 %)	64 (28,4 %)	135 (30,1 %)	

^a Chi-två statistik ^b t-test

Egenskaper hos deltagande patienter

		Kontroll (n=242)	Intervention (n=225)	Samtliga	p-värde (2-sidig)
Typ av tobaksbruk n (andel)	Snus	103 (44,0 %)	97 (43,1 %)	200 (43,6 %)	.267 ^a
	Rökning	115 (49,1 %)	103 (45,8 %)	218 (47,5 %)	
	Snus & rökning	16 (6,8 %)	25 (11,1 %)	41 (8,9 %)	
Duration av tobaksbruk (år) n (andel)	<5	12 (5,2 %)	15 (6,7 %)	27 (5,9 %)	.199 ^a
	5–10	41 (17,7 %)	48 (21,3 %)	89 (19,5 %)	
	11–20	35 (15,2 %)	45 (20,0 %)	80 (17,5 %)	
	21+	143 (61,9 %)	117 (52,0 %)	260 (57,0 %)	
	medelvärde (SD)	25,58 (13,99)	23,26 (13,99)	24,43 (14,02)	
Tidigare försök att sluta med tobaksbruk, totalt n (andel)	0	35 (15,0 %)	26 (11,6 %)	61 (13,3 %)	.122 ^a
	1–2	68 (29,1 %)	52 (23,1 %)	120 (26,1 %)	
	3+	131 (56,0 %)	147 (65,3 %)	278 (60,6 %)	
Tid mellan uppvaknande och användning av tobak n (andel)	< 5 min	23 (10,2 %)	31 (13,8 %)	54 (12,0 %)	.639 ^a
	6–30 min	104 (46,2 %)	105 (46,7 %)	209 (46,4 %)	
	31–60 min	70 (31,1 %)	62 (27,6 %)	132 (29,3 %)	
	1+ timme	28 (12,4 %)	27 (12,0 %)	55 (12,2 %)	
Planer att sluta använda tobak n (andel)	< 6 månader	39 (17,3 %)	46 (20,5 %)	85 (18,9 %)	.513 ^a
	6+ månader	46 (20,4 %)	38 (17,0 %)	84 (18,7 %)	
	Inte bestämd	140 (62,2 %)	140 (62,5 %)	280 (62,4 %)	
Tobaksmängd per dag (cigaretter, snusprillor) n (andel)	< 5	9 (3,8 %)	11 (4,9 %)	20 (4,4 %)	.671 ^a
	5–10	108 (46,2 %)	107 (47,6 %)	215 (46,8 %)	
	11–20	103 (44,0 %)	89 (39,6 %)	192 (41,8 %)	
	21+	14 (6,0 %)	18 (8,0 %)	32 (7,0 %)	
medelvärde (SD)		12,42 (6,98)	12,62 (6,88)	12,52 (6,92)	.756 ^b

^a Chi-två statistik ^b t-test

- I interventionsgruppen fick 100% av deltagare någon typ av tobakssamtal, medan i kontrollgruppen var det drygt 70%. Bland dessa :

	Kontroll		Intervention	
	n	% ^a	n	% ^b
Information om munskaador med tobak	98	56,6	214	95,1
Tillfrågas om beredskap att sluta med tobak	89	51,4	208	92,4
Information om tillgängligt stöd för tobaksavvänjning	16	9,2	173	76,9
Information om läkemedel	9	5,2	157	69,8
Beslut om datum för tobakstopp	5	2,9	36	16,0
Motiverande argument framförs	30	17,3	163	72,4
Abstinensbesvär diskuteras	13	7,5	87	38,7
Skriftligt material levereras	0	0	140	62,2
Annat	12	6,9	1	0,4

^a Proportion beräknad baserad på 173 personer i kontrollgruppen som fick tobakssamtal.

Eftersom det var möjligt att välja fler svarsalternativ överstiger summan av andelarna 100 %.

^b Proportion beräknad baserad på 225 personer i interventionsgruppen som fick tobakssamtal.

Eftersom det var möjligt att välja fler svarsalternativ överstiger summan av andelarna 100 %.

Längd av tobakssamtal

	Kontroll ^a		Intervention ^b	
	n	%	n	%
Under 5 minuter	84	55,3	38	17,0
5 minuter	64	42,1	59	26,3
6–7 minuter	0	0	16	7,1
8–10 minuter	3	2,0	77	34,4
Över 10 minuter	1	0,6	34	15,2
Medelvärde (SD)	3,53	(2,88)	8,56	(5,43)

^a Baserad på 152 samtal i kontrollgruppen, bortfall=21 ^b Baserad på 224 samtal i interventionsgruppen, bortfall=1

Bedömning av tobakssamtalet

	Intervention	
	n	% ^a
Samtalet fortskred lätt och smidigt	168	75,3
Samtalet genomfördes, men med viss svårighet i kommunikationen	38	17,0
Samtalet genomfördes, men det tog längre tid än planerat	16	7,2
Samtalet påbörjades, men kunde inte fortskrida/avslutas som planerat	8	3,6
Samtalet kunde inte genomföras, besöket måste fokusera på andra hälsoproblem	0	0
Samtalet uteblev av andra anledningar (t.ex. tidspress, patienten ville inte ta upp ämnet)	1	0,4

^a Proportion beräknad baserad på 223 dokumenterade tobakssamtal (bortfall=2). Eftersom det var möjligt att välja fler svarsalternativ överstiger summan av andelarna 100 %.

	Deltagare i kontrollgruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	Deltagare i interventions- gruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	OR (95 % KI) ^a	OR (95 % KI) ^a Justerad för ålder ^b
Tobaksfrihet de senaste 7 dagarna	14/233	18/219	<u>1.40 (0.68-2.89)</u>	1.43 (0.69-2.96)
Tobaksfrihet de senaste 3 månaderna	8/233	11/219	<u>1.49 (0.59-3.77)</u>	1.46 (0.57-3.72)
Halvering av tobaksbruket	32/225	56/219	<u>2.07 (1.28-3.35)</u>	2.09 (1.28-3.39)
Försök att sluta	100/233	111/219	<u>1.37 (0.94-2.00)</u>	1.30 (0.89-1.91)

^a Referenskategori: kontrollkondition ^b Kontinuerlig variabel

Utfallet, separat för rökare och snusare

Karolinska
Institutet

Rökare ^b				
	Deltagare i kontrollgruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	Deltagare i interventions- gruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	OR (95 % KI) ^a	OR (95 % KI) ^a Justerad för ålder ^b
Tobaksfrihet de senaste 7 dagarna	9/109	8/100	0.97 (0.36-2.61)	1.03 (0.38-2.82)
Tobaksfrihet de senaste 3 månaderna	5/109	4/100	0.87 (0.23-3.33)	0.86 (0.22-3.31)
Halvering av tobaksbruket	18/109	27/100	1.87 (0.96-3.66)	1.85 (0.94-3.62)
Försök att sluta	58/109	53/100	0.99 (0.57-1.71)	0.94 (0.54-1.63)

Snusare ^c				
	Deltagare i kontrollgruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	Deltagare i interventions- gruppen: Med utfallet/ antalet analyserade	OR (95 % KI) ^a	OR (95 % KI) ^a Justerad för ålder ^b
Tobaksfrihet de senaste 7 dagarna	4/100	9/94	2.54 (0.76-8.54)	2.48 (0.74-8.39)
Tobaksfrihet de senaste 3 månaderna	2/100	7/94	3.94 (0.80-19.48)	3.92 (0.79-19.46)
Halvering av tobaksbruket	12/100	25/94	2.66 (1.25-5.66)	2.79 (1.30-6.00)
Försök att sluta	29/100	40/94	1.82 (0.99-3.32)	1.69 (0.90-3.15)

^a Referenskategori: kontrollkondition ^b Inkluderar endast rökare, inte blandbrukare

^c Inkluderar endast rökare, inte blandbrukare

^d Kontinuerlig variabel

TACK!

Rapport "Enkla råd om tobak i tandvården
- En effektutvärdering" finns att ladda ner på
<http://www.socialstyrelsen.se>

